

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. : C. Vîrlan)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

Î N C H E I E R E

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Marian Vasile și Marian Andrei, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marian Vasile către Paraschiv Andreea (reprezentant legal Paraschiv Oxana), notarul public Vescu Livia, privind declararea nulă a testamentului nr. 357 din 10 februarie 2014, delimitarea și împărțirea cotelor părți în bunul imobil și recunoașterea dreptului de proprietate asupra 1/2 cotă parte din apartament în ordine succesorală, constatarea faptului acceptării succesiunii de către reclamant precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

și acțiunea intervenientului principal Marian Andrei către Paraschiv Andreea, Marian Vasile, notarul public Vescu Livia privind delimitarea cotelor părți din apartamentul nr. 40 din bd. Moscovei 3, prelungirea termenului pentru intervenientul principal pentru acceptarea succesiunii, declararea nulă a testamentului nr. 357 din 10 februarie 2014, încasarea cheltuielilor de judecată,

și acțiunea reconvențională depusă de reprezentantul legal al lui Paraschiv Andreea Paraschiv Oxana către Marian Vasile privind constatarea faptului acceptării succesiunii de către Marian Andrei după mama sa, Marian Haritina,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de Marian Andrei și Marian Vasile și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 25 iunie 20196,

c o n s t a t ă :

La 19 februarie 2015, Marian Vasile s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către Paraschiv Andreea solicitând delimitarea cotelor-părți din apartamentul nr. 40 cu nr. cadastral XXX, situat în mun. Chișinău, bd. Moscova XXX, atribuind câte 1/2 cotă parte defunctului Marian Andrei, 1/2 cotă parte defunctei Marian Haritina, moștenitor legal, al căruia este Marian Vasile; recunoașterea dreptului de proprietate la 1/2 cotă parte din ap. XXX, situat în mun. Chișinău, bd. Moscova XXX, în ordine succesorală după Marian Vasile precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată și concretizată ulterior Marian Vasile a indicat că la 30 mai 2014 a decedat fratele său, Marian Andrei, după decesul căruia a fost contactat de către moștenitorii acestuia, Parsachiv Oxana ce acționează în interesele copilului minor, Paraschiv Andreea, care a solicitat de la reclamant prezența sa la notar

în scopul semnării unei declarații prin care ar renunța la partea de moștenire rămasă după decesul mamei Marian Haritina.

Patrimoniul succesoral este format din 1/2 cotă parte din apartamentul situat în mun. Chișinău, bd. Moscova XXX, ap. XXX, deținut de Marian Haritina în proprietate în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere primire a locuinței în proprietatea privată din 27 mai 1994.

Marian Haritina, mama reclamantului Marian Vasile și mama defunctului Marian Andrei, a decedat la 8 iulie 1995, iar după decesul ei la 28 decembrie 1995, în termen legal a fost deschisă procedura succesorală nr.765/95 de către fiul decedatei, moștenitorul legal, Marian Vasile, fapt confirmat prin răspunsul nr. 13 din 29.08.2014, eliberat de către notarul public Culava Taisia.

În baza procedurii succesorală deschise după moartea lui Marian Haritina, reclamantului Marian Vasile i s-a eliberat certificatele de moștenitor legal nr.2-661 din 14.02.1996, pe cota parte de teren echivalent în mărime de 0,71 ha, nr.2-1092 din 30.05.1997 pe depunerile bănești, nr. 1056 din 06.03.2000 și pe imobilul (casa de locuit și terenul aferent) proprietatea lui Marian Haritina din comuna Trușeni, mun. Chișinău.

Alte persoane cu vocație succesorală, fii și fiice ale Haritinei Marian inclusiv fiul defunct, Marian Andrei, nu au depus cerere în termenul legal privind acceptarea succesiunii rămasă după decesul mamei.

Reclamantul a indicat că, nu a cunoscut despre faptul că defuncta Marian Haritina este proprietară a 1/2 cotă parte din bunul litigios, apartamentul din mun. Chișinău, bd. Moscovei XXX, ap. XXX, din acest motiv nu a informat notarul Culava Taisia la data deschiderii moștenirii, 28.12.1995 și nu a solicitat perfectarea certificatului de moștenitor legal pe bunul dat, iar acest fapt a fost ascuns de către coproprietarul apartamentului Marian Andrei precum și de către moștenitorii lui, el aflând acest fapt în vara anului 2014, de la moștenitorii lui Marian Andrei, care i-au solicitat ultimului refuzul în favoarea lor la cota succesorală dată.

La 15 septembrie 2014, a depus la notarul Melnic Oxana o cerere, prin care a solicitat delimitarea cotei părți din proprietatea comună în devălmășie a ap. XXX din bd. Moscovei XXX, mun. Chișinău, între coproprietarii Marian Andrei și Marian Haritina, notarul refuzând din motiv, că între moștenitori este un litigiu de drept aflat pe rolul instanței de judecată.

Prin acțiunea depusă la 3 octombrie 2016, Marian Vasile a solicitat declararea nulității testamentului nr.357 din 10.02.2014, întocmit de către Veșcu Livia, potrivit căruia Marian Andrei Constantin a testat Andreei Paraschiv bunul imobil, ap. XXX din bd. Moscova XXX, mun. Chișinău, în motivarea căreia a invocat că testamentul este nul deoarece notarul Livia Veșcu nu a verificat actele necesare, care confirm, că există doi coproprietari al apartamentului litigios.

Deci notarul nu era în drept și nu avea temei legal pentru a întocmi testamentul nr. 357 pe întreg apartamentul, iar în aceste cazuri testamentul este lovit de nulitate.

La 25 mai 2015, reprezentantul Drăniceru Vasile în interesele reprezentantului legal al reclamantei Paraschiv Andreea, Paraschiv Oxana a depus acțiunea reconvențională, prin care a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii de către Marian Andrei Constantin, născut la XXX, decedat la 30.05.2014 a 1/2 cotă parte din imobilul, situat în mun. Chișinău. bd. Moscova XXX ap. XXX.

În motivarea acțiunii reconvenționale a menționat că Paraschiv Oxana în interesele lui Paraschiv Andreea, la 17 noiembrie 2014, a depus în procedură specială cerere de

constatare a faptului cu valoare juridică, privind acceptarea succesiunii de către Marian Andrei Constantin a 1/2 cotă parte din imobilul, apartamentul nr.XXX cu nr. cadastral XXX, situat în mun. Chișinău. bd. Moscova XXX după decesul mamei sale Marian Haritina.

La 17 decembrie 2014, a intervenit Marian Vasile invocând un litigiu de drept pretinzând la acest bun, iar prin încheierea din 27 mai 2015, instanța a scos cererea de pe rol.

Consideră acțiunea neîntemeiată indicând că Marian Vasile este liber a-și declara calitatea sa de reclamant și a formula pretenții la propria discreție, iar instanța incorect a atribuit calitatea de pârât lui Paraschiv Andreea fără a indica careva drepturi încălcate.

Totodată menționează că pretențiile nu au fost formulate concret, cerința privind delimitarea este una ilegală și urmează a fi respinsă.

Pretenția despre recunoașterea dreptului lui de proprietate a 1/2 cotă parte în ordinea succesorală ori pentru a fi împrăștiat în viziunea art. 1556 Cod Civil (în redacția Legii anului 2002) urmează să confirme că este recunoscut și are calitatea de moștenitor, or certificatele prezentate de către Marian Vasile se referă la alte bunuri iar privitor la acest bun Marian Vasile nu deține certificat de moștenitor și deci nu poate pretinde la împărțire, Marian Vasile pretinde a se împrăști prin partaj într-o procedură inversă celei prevăzute de legislație.

Consideră formale argumentele precum că reclamantul este unicul moștenitor legal ori acestea sunt absolut neconfirmate.

La fel, sunt eronat interpretate prevederile art. 562, 581 CC (în redacția Legii din 1964) și prevederile identice înserate și în Codul civil în vigoare, astfel în opinia acestuia totul este redus la o modalitate de acceptare a succesiunii numai prin declarația depusă la notar, se pretinde a evita admiterea pretențiilor Paraschiv Andreea formulate în cererea depusă în procedura specială, despre recunoașterea faptului acceptării succesiunii a 1/2 cotă parte din apartament, partea mamei, numai de către Marian Andrei Constantin.

În cererea sa reclamantul declară despre momente care nu corespund adevărului, și anume că nu a cunoscut despre faptul că defuncta Marian Haritina, este proprietară a 1/2 cotă-parte din bunul litigios și din acest motiv nu a solicitat perfectarea certificatului de moștenitor legal pe bunul dat. Ultimul nu spune nimic dacă despre această cotă-parte din proprietate ea comunicat mama când era în viață și conviețuiau de comun în satul Trușeni.

Mai susține că, a dorit ca toate bunurile mamei din sat să rămână lui Marian Vasile ca fiu mai mic și partea ei din apartament va rămâne fiului Andrei, așa că sau înțeles și astfel au și procedat.

Despre intenția testării apartamentului integral Andreei Paraschiv discuții în cercul familiei lor au fost repetate și nu s-a opus nicicând, cunoscând cu certitudine atitudinea testatorului către acest copil.

Totodată, indică că privatizarea nu ține de o procedură secretă, iar formularul contractului de privatizare confirmă înregistrarea lui la 16.06.1994, respectiv a avut posibilități reale a constata dacă mama a participat la privatizare ca persoană care a avut viză de reședință și a domiciliat cu fiul Marian Andrei în acest apartament în perioada de timp de 10 ani, din 18.04.1984 până la 15.08.1994, fapt confirmat prin cartea de imobil.

Din Registrul bunurilor imobile confirmă data înregistrării dreptului de proprietate, inclusiv a mamei, la 18.06.2003, acestea nu sunt secrete, astfel, reclamantul cunoscând cu certitudine despre participarea mamei la privatizare și astfel despre cota-parte a ei din

acest imobil.

Având în vedere, că el a acceptat succesiunea, înțelegerea tuturor moștenitorilor după mamă, că, nimeni nu va pretinde la această cotă-parte de imobil, a perfectat testamentul cu includerea bunului integral.

Pretențiile reclamantului demonstrează caracterul meschin al acțiunii, pretinzând la întreaga parte care-i revine mamei din imobil. Dar cu referire la faptul că în calitate de fiu moștenitor a depus la notar declarație de acceptare a succesiunii, iar alt fiu moștenitor Marian Andrei a acceptat succesiunea prin intrare faptică în posesie și gestiune reclamantul nu face referire.

Pe când explică că în mod normal, ar trebui să pretindă nu la întreaga parte a mamei, ci la o jumătate din ea pentru a le reveni la ambii moștenitori câte 1/2 partea din cota parte a mamei lor, respectiv în aceste condiții îl exclude totalmente pe frate din cercul moștenitorilor. În toată această perioadă apartamentul a fost întreținut de Marian Andrei și nu de Marian Haritina.

Cu referire la acțiunea reconvențională, menționează că Marian Andrei Constantin, a lăsat testament petiționarei prin care ea testat patrimoniul ce-i aparținea în ziua încetării din viață, și anume bunul imobil apartamentul nr.XXX cu nr. cadastral XXX, situat în mun. Chișinău. bd. Moscova XXX.

Respectiv, după decesul testatorului, petiționara a intrat în posesia bunului testat și a depus la notar declarație de acceptare a succesiunii intenționând a dobândi Certificatul de moștenitor testamentar asupra bunului imobil integral testat și a-și realiza drepturile.

În acest context notarul Melnic Oxana la 03.06.2014 a deschis procedura succesorală nr.472591/17/2014, însă, în procedura de determinare a patrimoniului defunctului, s-a stabilit, că cu drept de proprietate la acest imobil în Registrul bunurilor imobile este înscrisă și mama decedatului/testator Marian Haritina, dreptul fiind înscris în baza Contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.9-948 din 27.05.1994, motiv din care, notarul verbal a explicat că nu are temei de fapt pentru a include în certificatul de moștenitor testamentar întregul bun imobil testat și în scopul executării drepturilor prevăzute de art.1558 CC, la 25.06.2014, în baza dosarului succesoral a eliberat petiționarei/moștenitor certificat de confirmare a calității de moștenitor cu conținut pentru a dovedi existența bunurilor ce compun patrimoniul succesoral.

Decedatul/testator Marian Andrei a acceptat succesiunea ca moștenitor legal după decesul mamei/coproprietar al bunului imobil în cauză, a acceptat partea ei de 1/2 din acest imobil acceptată prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral - prin acțiuni de stăpânire de fapt, administrarea și utilizarea bunului în termenul stabilit de art.1517 CC.

De fapt, Marian Andrei Constantin a intrat în posesiunea imobilului integral încă în timpul vieții mamei Haritina Marian, fapt confirmat prin contractul din 27.05.1994 și cartea de imobil care demonstrează că la 16.08.1994 din acest imobil coproprietara/mamă și-a retras viza de reședință, și s-a instalat cu traiul în satul Trușeni, fapt care în opinia reclamantului/pârât demonstrează că Marian Andrei până la deces și după deces a fost unicul posesor al întregului imobil, dar proprietar legal la 1/2 din el.

Faptul acceptării succesiunii numai de către Marian Andrei, prin intrarea de fapt în posesia bunului integral este confirmat prin Extrasul din RBI, care confirmă data trecerii/înregistrării în Registru a dreptului de proprietate a celor doi titulari de drept în rezultatul înregistrării primare masive la data de 18.06.2003, în condiții când Marian

Haritina a decedat la 08.08.1995.

Partea mamei de imobil n-a fost supusă unor acte de dispoziție de către titularul dreptului de proprietate Marian Haritina și în lipsa unor alți pretendenți sau careva litigii la această parte de imobil, Marian Vasile a depus cerere de chemare în judecată la 19.02.2015 cu depășirea a 20 ani după deschiderea succesiunii.

Invocă că acest fapt este confirmat și de corespondența notarilor publici Melnic Oxana (procedura succesorală după decesul lui Marian Andrei) cu notarul Public Culava Taisia (procedura succesorală după decesul lui Marian Haritina) care confirmă încheierea procedurii succesoriale după decesul ultimei cu eliberarea Certificatelor de moștenitor legal fapt confirmat de certificatele prezentate de către Marian Vasile.

Mai menționează că aceste momente, încadrate în timpul respectiv confirmă că anume Marian Andrei a acceptat succesiunea la această parte de imobil.

Lăsând testament, testând întregul imobil, dânsul s-a declarat și comportat ca un proprietar, pe când în aspect formal/documentar acest drept se confirmă numai la 1/2 cotă parte din bun.

Circumstanțele de fapt expuse, legate de decesul ambelor persoane lipsa adresării (declarației) lui Marian Andrei la notar potrivit art.1516 alin. (3), art.1556 Cod civil; acceptarea accesiei numai prin intrarea în posesie art. 1516 alin.3 Cod civil, poziția notarului, lipsesc, fosta petiționară și actuala reclamantă în acțiunea reconvențională de alte posibilități de a constata acceptarea succesiunii de către Marian Andrei în alt mod de cât cum se expune și se probează în prezenta cerere.

La 3 octombrie 2016, reclamantul Marian Vasile a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Paraschiv Andreea, notarul public Veșcu Livia solicitând declararea nulității testamentului nr. 357 din 10.02.2014 întocmit de către notarul public Veșcu Livia.

La 2 martie 2017, Marian Andrei Vasile a depus cerere de chemare în judecată privind intervenire în proces în calitate de intervenient principal, prin care a solicitat declararea nulității testamentului nr. 357 din 10.02.2014, întocmit de către notarul public Livia Veșcu, invocând că la începutul lunii august 2016 de la o rudă de a sa a aflat precum că bunica sa, Marian Haritina Andrei prin anii 1990 i-a lăsat testament pe numele său, Marian Andrei Vasile pe întreg patrimoniu succesoral care îi va aparține.

În susținerea cereri indicat că, la 12 august 2016, de la arhiva municipală a Primăriei mun. Chișinău a primit testamentul cu nr. 22 , întocmit de către bunica sa, Marian Haritina în incinta Primăriei com. Trușeni r-l Strășeni pe numele lui Marian Andrei Vasile, prin care testează toată averea patrimonială ce-i va aparține ei după ziua morții sale.

Despre existența testamentului dat nu a cunoscut până-n luna august 2016, astfel unchiul său, Marian Andrei Constantin a testat bunul altuia, or potențial proprietar poate deveni chiar el Marian Andrei Vasile. Din acest motiv contestă testamentul nr. 357 din 10.02.2014 întocmit de către notarul Livia Veșcu.

Contestă testamentul nr. 357 din 10.02.2014 deoarece unchiul său Marian Andrei Constantin a testat pe numele minorei Paraschiv Andreea bunul altuia, iar potențial proprietar al căruia poate deveni el la 1/2 cotă parte din apartamentul nr. 40 din bd. Moscovei 3, mun. Chișinău, conform vechiului testament recent apărut lăsat de bunica sa, Marian Haritina pe numele Marian Andrei Vasile la 3 aprilie 1989.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de Marian Vasile către Paraschiv Andreea (reprezentant legal

Paraschiv Oxana), notarul public Vescu Livia, privind declararea nulă a testamentului nr. 357 din 10 februarie 2014, delimitarea și împărțirea cotelor părți în bunul imobil și recunoașterea dreptului de proprietate asupra 1/2 cotă parte din apartament în ordine succesorală, constatarea faptului acceptării succesiunii de către reclamant cu încasarea cheltuielilor de judecată, precum și acțiunea depusă de către intervenientul principal Marian Andrei către Paraschiv Andreea, Marian Vasile, notarul public Vescu Livia privind delimitarea cotelor părți în apartamentul nr. XXX bd Moscovei XXX, prelungirea termenului pentru intervenientul principal pentru acceptarea succesiunii, declararea nulă a testamentului nr. 357 din 10 februarie 2014, încasarea cheltuielilor de judecată, au fost respinse integral.

Acțiunea reconvențională depusă de reprezentantul legal al lui Paraschiv Andreea – Paraschiv Oxana către Marian Vasile, Marian Andrei privind constatarea faptului acceptării succesiunii de către Marian Andrei după mama sa, Marian Haritina, a fost admisă,

S-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Marian Andrei Constantin, decedat la 30 mai 2014, succesiune rămasă după decesul mamei sale Marian Haritina, care constă din 1/2 cotă parte din imobilul situat în mun. Chișinău bd. Moscovei XXX ap. XXX nr. cadastral YYYY.

Conform art. 285 alin. (2) CPC, faptul constatat servește temei pentru includerea bunului imobil indicat în certificatul de moștenitor testamentar pe numele lui Paraschiv Andreea, eliberat în temeiul testamentului perfectat de către Marian Andrei Constantin cu nr. 357 din 10 februarie 2014.

S-a încasat de la Marian Andrei în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4907 (patru mii nouă sute șapte) lei 42 bani, iar de la Marian Vasile s-a dispus a se încasa în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4707 (patru mii șapte sute șapte) lei 42 bani.

Pentru a hotărî astfel, instanța a conchis că, potrivit testamentului nr.357 din 10.02.2014 Marian Andrei Constantin, a testat pe numele Paraschiv Andreea patrimoniul ce-i aparținea în ziua încetării din viață, și anume bunul mobil apartamentul nr.XXX, nr. cadastral XXX, situat în mun. Chișinău. bd. Moscova XXX.

În conținutul testamentului dat, testatorul Marian Andrei Constantin nu a făcut referire la o cotă-parte din apartament, iar după decesul testatorului, petiționara a intrat în posesia bunului testat și a depus la notarul declarație de acceptare a succesiunii intenționând a dobândi certificatul de moștenitor testamentar asupra bunului imobil integral testat și a-și realiza drepturile, notarul Melnic Oxana la 03.06.2014 a deschis procedura succesorală nr.472591/17/2014, însă, în procedura de determinare a patrimoniului defunctului, s-a stabilit, că cu drept de proprietate la acest imobil în Registrul bunurilor imobile este înscrisă și mama decedatului/testator – Marian Haritina, dreptul s-a înscris în baza Contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.9-948 din 27.05.1994, care circumstanțe au făcut imposibilă primirea moștenirii testamentare la notarul.

Instanța a constatat că, careva încălcări din partea notarului Veșcu Livia la întocmirea testamentului nr. 357 din 10.02.2014 nu au fost depistate, aceasta din urmă a acționat conform prevederilor Legii cu privire la notariat nr. 1453- XV din 08.11.2002 , iar la caz nu a fost demonstrat contrariul.

Haritina Marian a decedat în 1995, iar după deces Marian Vasile, adică tatăl intervenientului principal Marian Andrei Vasile a accept moștenirea rămasă de la mama sa (bunica intervenientului) Haritina Marian, iar potrivit informației nr.43 din 29.08.2014

eliberate de către notarul public Culova Taisia cererea de acceptare a succesiunii a fost depusă de către fiul decedatei -Marian Vasile, iar certificatele de moștenitor legal au fost eliberate la 14.02.1996 pe cota de teren echivalentă, la 30.05.1997 pe depuneri bănești și la 06.03.2000 pe imobil (casa de locuit și teren aferent) situate în sat. Trușeni.

Din conținutul testamentului din 3.04.1989 nu rezultă că Haritina Marian a testat și bunul din bd. Moscova XXX, la data testamentului ultima nu dispunea de dreptul de proprietate asupra acestui imobil, mai mult decât atât abia în 1994, adică după 6 ani de zile a fost pornită procedura de privatizare a imobilelor, iar drepturile de privatizare au apărut doar în 1991 odată cu adoptarea Legii nr. 627 din 04 .07 .1991 cu privire la privatizare și în 1993 odată cu adoptarea legii privatizării fondului de locuințe nr. 1324 din 10.03.1993.

Cu referire la cerința privind delimitarea cotelor-părți din apartamentul nr. cadastral XXX situat în mun. Chișinău, bd Moscova XXX ap. XXX , instanța a reținut că, partea litigioasă din imobil (½ cotă parte), n-a fost supusă unor acte de dispoziție de către titularul dreptului de proprietate Marian Haritina, iar dreptul de proprietate a acesteia a fost înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile, act public din care Marian Vasile și Marian Andrei Vasile, oricând avea posibilitatea de a face cunoștință și să constate toată averea defunctei.

Instanța de judecată a stabilit că, potrivit extrasului din contul personal nr. 261830 din 20.10.2014 și răspunsul ÎMGFL 20 nr. 12/08-127 din 30.12.2014, rezultă că anterior Vasile Marian a fost înregistrat în apartamentul nr. XXX din bd. Moscova XXX mun. Chișinău ca chiriaș pe lângă chiriașul principal Marian Andrei, fapt care denotă că, la momentul perfectării actelor în privința sa, nu putea să nu cunoască despre toate persoanele înregistrate în apartament, respectiv la momentul primirii succesiunii rămase după Haritina Marian a acceptat și primit toate bunurile pe care le-a considerat ca fiind în drept să le primească și nu a pretins la cota-parte litigioasă.

La dobândirea apartamentului nr.40, situat în mun. Chișinău bd. Moscova XXX, în litigiu, au contribuit Marian Andrei Constantin fapt confirmat și prin contractul de vânzare cumpărare, transmitere primire a locuinței în proprietate privată din 27.05.1994 și certificatul de proprietate privată nr. 051403 din 02 august 1994, și nu s-a demonstrat aportul Haritinei Marian în vederea stabilirii cu certitudine a cotelor-părți.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 28 iunie 2019 și la 01 iulie 2019 Marian Andrei și Marian Vasile au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2019.

La 25 noiembrie 2019, Paraschiv Oxana în interesele minorei Paraschiv Andreea a declarat apel incident împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2019.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020, s-a respins apelul declarat de Marian Andrei, apelului declarat de Marian Vasile și apelul incident declarat de Paraschiv Oxana în interesele minorei Paraschiv Andreea și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2019.

La 5 august 2020, Marian Vasile a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 25 iunie 2019, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanțelor ierarhic inferioare în partea respingerii pretențiilor și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele ierarhic inferioare au încălcat esențial

și aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural.

Aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, i-ar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale apelantelor Marian Vasile și apelantului intervenient principal Marian Andrei Vasile.

Din materialele dosarului s-a constatat cu certitudine că există doi coproprietari al apartamentului litigios, fratele Marian Andrei și mama Marian Haritina ambii decedați, căroră legitim le aparține câte 1/2 cota-parte din apartament, proprietate comună în devălmășie.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel și fond s-au adus probe concludente ca testatorul frate Marian Andrei nu a acceptat succesiunea la 1/2 cotă-parte a mamei sale din apartamentul litigios, iar intrarea în posesie la 1/2 cotă-parte din apartament a coproprietarei Marian Haritina după decesul ei survenit la 08.07.1995 nu dovedește faptul ca dânsul a devenit proprietar și la a doua jumătate din apartament

Concluziile instanței de apel precum ca la materialele cauzei au fost prezentate înscrisuri și probe pertinente care demonstrează faptul acceptării succesiunii de către Marian Andrei Constantin prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, sunt eronate, ori potrivit contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată Nr. 9-948 din 27.05.1994 Marian Andrei Constantin a cumpărat bunul imobil litigios și primit în proprietate privată.

Acțiunea reconvențională a Andreei Paraschiv nu numai că este ilegală, neîntemeiată și lipsită de împuterniciri, dar este tardivă și prescrisă. Termenul de acceptare a succesiunii este de 6 luni de la data deschiderii a fost depășit.

Instanța de apel și fond în mod arbitrar a reținut valabilitatea testamentului nr. 357 din 10.02.2014. întocmit de notarul Vescu Livia din numele lui Marian Andrei Constantin în favoarea minorei Paraschiv Andreea, care este un act ilegal lovit de nulitate absolută.

La 16 august 2020, Marian Andrei a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020 și a hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Central din 25 iunie 2019, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanțelor ierarhic inferioare în partea respingerii pretențiilor și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, în lipsă de careva probe, instanța de fond în mod arbitrar a reținut că testatoare Marian Haritina, care a testat toată averea sa nepotului său Marian Andrei Vasile, era o persoană analfabetă.

Instanța de fond în mod eronat a reținut că defuncta nu a testat apartamentul în litigiul lui Marian Andrei Vasile, deoarece la data întocmirii actului, nu deținea acest imobil în proprietate, în condițiile în care defuncta a testat nepotului său toată averea sa pe care o va avea la data decesului. Apartamentul a fost privatizat de către Marian Andrei Constantin și Marian Haritina până la data decesului ultimei.

Instanța în mod arbitrar a reținut valabilitatea testamentului nr.357 din 10 februarie 2014, întocmit de notarul Veșcu Livia din numele lui Marian Andrei Constantin în favoarea minorei Paraschiv Andreea.

Intervenientul principal, nu a invocat lipsa de discernământ a testatorului Marian Andrei Constantin, dar afectarea consimțământului testatorului.

Recurentul a indicat că, testamentul este lovit de nulitate absolută în partea testării a 1/2 cotă-parte din imobil (care aparținea cu drept de proprietate defunctei Marian Haritina) însă în testamentul semnat din numele lui Marian Andrei Constantin este testată

și averea mamei sale, care anterior a fost testată de ultima nepotului său, Marian Andrei Vasile prin Testamentul nr.22 din 03 aprilie 1989.

Este eronată concluzia instanței referitor la apărarea dreptului de proprietate dobândit de Paraschiv Andreea în baza Testamentului viciat nr.357 din 10.02.2014 și în același timp lipsind de protecție juridică dreptul de proprietate a moștenitorului testamentar Marian Andrei Vasile, în baza unui testament perfect valabil sau a moștenitorului legal, Marian Vasile, care a acceptat moștenirea în termen pe cale notarială.

La examinarea prezentei cauze, ambele instanțele au interpretat în mod eronat legea, au apreciat arbitrar și contradictoriu probatoriul, circumstanțele de fapt și de drept, au pus la baza hotărârilor concluzii care se exclud reciproc, ce denotă comiterea unor încălcări inadmisibile, care au dus la soluționarea greșită a cauzei, în consecință aceste erori au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale recurentului inclusiv dreptul de proprietate- protejat inclusiv de art. 1, Protocol 1 CEDO.

Examinarea cauzei a fost superficială și iluzorie și denotă faptul că recurentul nici nu a fost auzit, ceea ce contravine și prevederilor art. 6 CEDO, dreptul la un proces echitabil și la un tribunal imparțial și independent și art. 13 CEDO dreptul la un recurs efectiv.

Instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat și prevederile art. 3 și 38 din Legea cu privire la notariat din 08.11.2002 (cu prevederile în vigoare la data întocmirii testamentului), în special modificând înțelesul unor termeni. Actele notariale se întocmesc la solicitarea persoanelor interesate și se are în vedere titularii actelor notariale și nu poate fi calificate în această categorie persoanele care urmăresc un interes, care în speță este concubina defunctului și a acționat în interesele nepoatei sale.

Cu referire la termenul de depunere a recursurilor, instanța menționează că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 10 iunie 2020.

Recurenții au indicat că, cu decizia motivată a instanței de apel au făcut cunoștință la 20 iulie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererile de recurs a fost declarate la 5 august 2020 și respectiv 16 august 2020, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 26 august 2020 instanța de recurs a comunicat intimaților copia recursurilor, informând despre necesitatea depunerii referinței, fiind recepționat 7, 14 septembrie 2020 potrivit avizelor de recepție (f. d. 185-186 Vol. IV) .

Prin referința depusă la 21 septembrie 2020, Paraschiv Oxana a reiterat că, recursurile depuse de Marian Vasile și Marian Andrei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. A pledat pentru

respingerea acestora.

Prin referința depusă la 25 septembrie 2020, Marian Vasile a reiterat că, susține recursul depus de Marian Andrei și a pledat pentru admiterea acestuia.

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991,

§ 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Marian Vasile și Marian Andrei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Marian Vasile și Marian Andrei.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru